Paul Csavdari

Botezul - o inițiere mitologică?

Ideea-cheie:
În Evanghelii, botezul este o acțiune publică prin care omul recunoaște Adevărul și se supune autorității lui Dumnezeu, exprimată printr-un mesager - Ioan Botezătorul. La Pavel însă, botezul devine un ritual de inițiere mistică, legat de moartea și învierea Zeului. Aceasta schimbă radical atât semnificația botezului, cât și rolul Unsului din Vechiul Testament.

1. Ce este botezul în contextul biblic profetic

Botezul, așa cum apare mai întâi în predica lui Ioan Botezătorul:

- este un act de mărturisire a păcatelor (Matei 3:6),
- este o pregătire pentru venirea Unsului,
- și este oferit fiecărui om în parte, în mod egal.

Cei care vin la Ioan își asumă că au greșit și că vor o viață nouă – pe baza conștiinței, nu a unui mister.
Iar când Unsul vine și se botează:

- nu e pentru că avea păcat,
- ci pentru că asumă responsabilitatea de a fi liderul celor care aleg Adevărul,
- și pentru că primește ungerea vizibilă a Duhului.

Aici se face distincția: Unsul este ales și uns public, cu Duhul lui Dumnezeu, nu este întrupat „divin" printr-o metodă misterioasă.

2. Botezul Unsului este momentul validării, nu al schimbării esenței

În Evanghelii:

- Unsul nu devine „altceva" după botez,
- nu moare, nu învie, nu se „transformă",
- ci este recunoscut ca fiind Alesul – prin Duhul care coboară ca un porumbel și prin vocea: „Tu ești Fiul Meu cel iubit"(Luca 3:22).

Este exact ca în VT:

- Samuel îl unge pe David, și Duhul Domnului vine peste el,
- dar David rămâne om, născut dintre oameni, loial lui Dumnezeu.

Botezul Unsului este actul public de legitimare – NU o inițiere mistică, NU o moarte simbolică, NU un salt între două lumi.

3. La Pavel, botezul devine ritual de moarte și înviere

Romani 6:3-4: „Cât despre noi toți care am fost botezați în Hristos Isus, am fost botezați în moartea Lui... am fost îngropați împreună cu El, ca să trăim o viață nouă."

Așadar, la Pavel:

- botezul nu mai este o alegere a omului față de Adevăr,
- ci o „uniune" simbolică cu moartea și învierea unui Zeu sacrificat,
- omul nu mai e transformat prin cunoaștere și ascultare, ci prin participare la un act sacru extern.

Aceasta este exact logica religiilor misterelor:

- Inițiatul este „scufundat" în moartea zeului,
- apoi iese „renăscut" spiritual,
- și devine parte a unui popor ceresc, separat de ceilalți oameni.

Nu mai contează faptele, ci „ce s-a întâmplat cu tine" în ritual.

4. În religia Unsului, omul alege; în religia lui Pavel, omul e inițiat

Contrastul e fundamental:

În Evanghelii:

- Botezul vine după ce ai auzit Adevărul,
- este un răspuns personal, public,
- și este semnul unei alegeri morale reale.

La Pavel:

- botezul este actul care „te unește" cu ceva ce deja s-a întâmplat,
- nu cere discernământ, ci acceptare și credință în jertfa „divină",
- este începutul unui nou statut - „ceresc".

Botezul devine astfel poarta de intrare într-un sistem eminamente magic.

5. Isus nu predică botezul paulin – niciodată

În toată activitatea Unsului:

- nu spune niciodată că botezul este „în moartea Mea”,
- nu cere ca oamenii să fie „îngropați” simbolic împreună cu El,
- nu vorbește despre „unire cu trupul Lui” sau „renaștere sacramentală”.

Tot ce cere Isus este:

- credință în Adevăr,
- ascultare de voia Tatălui,
- și o viață condusă de Duhul.

Botezul, în această logică, este doar semnul că recunoști cine este Unsul și alegi să urmezi ceea ce El a ales: Binele.

6. Concluzie: două botezuri, două Evanghelii

Există două viziuni complet opuse despre botez:

1. Botezul profetic– act de loialitate și alegere, cu rădăcini în VT și continuat de Unsul:
    - Este public, limpede, legat de alegerea Binelui.
    - Este marcat de ungerea cu Duhul.
    - Confirmă cine e Unsul și cine Îl urmează.
2. Botezul mitologic– act de inițiere în moartea și învierea unui zeu:
    - Este simbolic, magic, neinteligibil fără explicație teologică.
    - Nu e legat de alegerea morală, ci de un mister cosmic.
    - Confirmă apartenența la un sistem religios.